

[Indenrigsministeren]

bestemmelser på lovforslaget, som giver mulighed for forsøg, hvis perspektiver muligvis ikke finder udelt tilslutning fra folketingets side. Jeg tænker her f.eks. på hjemmelen til at godkende forsøg med ændrede eller udvidede butikstider, hvor en debat i tinget i foråret pegede i retning af, at et flertal ikke ønsker ændringer i den gældende butikstidslov. Jeg tænker også på nogle af de bestemmelser, der er foreslået under miljøministerens område, hvorefter kompetence forsøgsvis kan overføres fra fredningsnævn til amtsråd, og jeg kan også fra mit eget område nævne bestemmelsen i § 17, der giver mulighed for en anden organisationsform på tandplejeområdet, end jeg for mit vedkommende finder hensigtsmæssigt.

Jeg vil meget gerne stærkt understrege betydningen af, at vi fra regeringens og folketingets side stiller os imødekommende også over for frikommuneforsøg, hvis indhold vi måske ser skeptisk på. Det er i overensstemmelse med ideen i frikommunearbejdet, at det er frikommunerne, der selv fastlægger forsøgenes konkrete indhold på baggrund af de lokale krav og synspunkter. Det må så ved forsøgets afslutning vise sig, om der er politisk tilslutning i folketinget til at lade forsøgsresultatet danne grundlag for ændringer i lovgivningen.

Dernæst vil jeg gerne fremhæve, at det er afgørende for frikommunearbejdet, at der ikke bliver mulighed for at overføre flere midler fra staten til kommunerne, end den gældende lovgivning giver hjemmel til. Det forklarer det loft, der er lagt ind i § 30 om en ændret anvendelse af refusionsbeløb i henhold til bistandsloven, og den samme økonomiske afgrænsning omkring frikommunearbejdet vil blive brugt i fremtidige forsøg, hvor frikommunerne måtte ønske at afprøve mere rationelle måder at anvende statsrefusioner på. Det er i øvrigt ikke meningen med frikommuneforsøg, at de skal medføre en udvidelse af de offentlige udgifter.

Endelig vil jeg gerne oplyse, at vi i regeringen fortsat er opmærksom på spørgsmålet omkring en evaluering af frikommuneforsøgene. Det er udgangspunktet, at de enkelte frikommuner og det enkelte ministerium selv er ansvarlige for at tilrettelægge evalueringen. Indenrigsministeriet lægger imidlertid vægt på at give frikommunerne et rimeligt grundlag for dette arbejde, og derfor er der i

samarbejde med socialministeriet og Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut (AKF) nu ved at blive fremstillet en vejledning til kommunerne i, hvordan de kan løse problemerne omkring evalueringen.

Frikommunearbejdet er en løbende proces, der utvivlsomt vil give anledning til, at der i forsøgsperioden frem til udgangen af 1989 vil blive fremsat flere lovforslag for folketinget. Jeg vil ikke udelukke, at der vil komme lovforslag allerede til foråret, idet nye forslag allerede er under behandling i ministerierne og kommunerne.

Jeg agter i øvrigt inden sommerferien at give folketinget en samlet redegørelse for frikommunearbejdets hidtidige forløb.

Jeg skal hermed anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg tillader mig hermed for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om oprettelse af et etisk råd og regulering af visse biomedicinske forsøg.
(Lovforslag nr. L 91).

Det er en meget væsentlig lovgivning, vi med dette forslag går i gang med.

Vi havde her i tinget i april i år en stor debat om de mange etiske spørgsmål, som udviklingen inden for de biologisk-medicinske videnskaber stiller os over for. Debatten viste, at alle tingets partier ser på disse spørgsmål med megen alvor – om end der er delte meninger partierne imellem om, hvordan vi kommer videre og sikrer, at udviklingen sker under hensyntagen til begrænsninger, som samfundet forventer respekteret. I virkeligheden var det epokegørende, at denne debat rejstes i folketinget. Det er vigtigt, at vi hermed præciserer, at politik ikke kun er dagen og vejen, men at det også er en stillingtagen til væsentlige menneskelige og etiske problemstillinger for os alle. Derfor har den folkelige debat om dette emne været værdifuld.

Jeg fremhævede dengang, at jeg mener, at tiden nu er kommet til at skride til lovgivning, og i min redegørelse trak jeg nogle principper frem, som jeg mente måtte ligge til grund for et lovforslag. Det forslag, der nu foreligger, er en udmøntning af disse principper.

[Indenrigsministeren]

Hovedindholdet i forslaget er, at der foreslås nedsat et bredt sammensat etisk råd.

Rådets opgave er at bidrage til at sikre, at den biologisk-medicinske forskningsvirksomhed – i særdeleshed vedrørende det menneskelige liv i dets tidligste stadier – sker under hensyntagen til etiske målsætninger, som samfundet ønsker respekteret, samt at der løbende gives folketinget, offentligheden og offentlige myndigheder råd og oplysning om de etiske problemer, som udviklingen på dette område rejser. Det er rådets opgave ud fra alle relevante hensyn at tage initiativ til debat om de problemer, udviklingen måtte rejse, og at stille forslag til konkrete foranstaltninger.

Specielt vil jeg fremhæve, at rådet får til opgave at indstille til indenrigsministeren om fastsættelse af bindende regler ved lov om beskyttelse af befrugtede menneskelige æg og fosteranlæg og fostre. Indtil en sådan lovgivning er trådt i kraft, tillades kun sådanne forsøg, som har til formål at afhjælpe ufrivillig barnløshed. Lovforslaget bygger således på den grundtanke, at det må være folketinget, der sætter de grænser, som er nødvendige på området.

Det er udtryk for det samme princip, at lovforslaget i § 5 foreslår forbud mod en række forsøg, som ikke har noget medicinsk formål. Om forslagens enkeltheder vil jeg i øvrigt henvise til bemærkningerne og her i stedet fremhæve nogle synspunkter, som jeg finder væsentlige for bedømmelsen af det.

I den debat, der har været om disse spørgsmål, er det ofte blevet sagt, at der er behov for en etik på dette område – og det blev jo bebrejdet »Fremskridtets Pris«, at rapporten ikke fremlagde en sådan etik.

En række etiske principper er blevet nævnt: respekten for menneskelivet, respekten for de oprindelige arveanlæg, retten til at være forskellig, hensynet til familien – for blot at nævne nogle. Der er vel ingen af os her i salen, der ikke vil være enige i, at disse principper er rigtige og værdifulde. Det er da også derfor, at jeg foreslår et etisk råd oprettet med henblik på, at synspunkter og principper af denne art kan komme til orde og indgå i de afvejninger, der må være tale om. Det, der er vort problem, er jo bl.a., at der ikke i det system af myndigheder, der fører tilsyn med sundhedsvæsenet, er et sådant organ, som har det som opgave at vurdere og

rådgive med hensyn til udviklingens etiske problemer og perspektiver.

Når det er sagt, vil jeg tilføje, at hvor gode og rigtige principper end kan være, så er det ikke sådan, at der er én og kun én etik, som vi uden videre kan lægge til grund for løsningen af alle de problemer, udviklingen rejser.

Sagt på en anden måde: når vi er uden for de tilfælde, hvor vi kan blive enige om, at der må trækkes en klar grænse, kommer vi ikke uden om, at vi må veje forskellige hensyn mod hinanden. Vi står med en række hensyn, som i et vist omfang er i indbyrdes konflikt, og det er ikke muligt i form af lovregler at bestemme indholdsmæssigt, hvordan disse situationer skal løses. Jeg ser ingen anden mulighed end den, der ligger i lovforslaget, altså en kombination af indstillinger fra et bredt sammensat råd og en kompetence for ministerium og folketing.

Må jeg til sidst sige, at jeg håber, at vi på tværs af partiskel kan få en åben, positiv drøftelse af lovforslaget. Det burde i virkeligheden være muligt at bedømme denne sag uafhængigt af de almindelige partiopfattelser, og i det omfang det står i min magt, skal jeg søge at bidrage hertil.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om lige løn til mænd og kvinder.

(Lovforslag nr. L 92).

Ligelønsloven er en gennemførelse af EFs Ministerråds direktiv af 9. februar 1976 om gennemførelse af princippet om lige løn til mænd og kvinder.

Lovforslaget blev udarbejdet på grundlag af en indstilling fra et udvalg, hvori bl.a. arbejdsmarkedets parter var repræsenteret. Det blev ved udarbejdelsen af lovforslaget tillagt afgørende vægt, at direktivet måtte omformuleres således, at reglerne kunne indgå som et naturligt led i det danske arbejdsretlige system.

Princippet om ligeløn var således allerede gennemført på LO/DA-området ved vedtagelsen af mæglingforslaget i 1973. I forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget var der derfor enighed om at bygge på det samme sproglige ligelønsbegreb, som kendes fra overenskomsterne.